

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-202/24

MA

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Supreme Court (Irska))

Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 29. julija 2024

„Predhodno odločanje – Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani – Predaja osebe Združenemu kraljestvu zaradi kazenskega pregona – Pristojnost izvršitvenega pravosodnega organa – Nevarnost kršitve temeljne pravice – Člena 49(1) in 52(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Načelo zakonitosti v kazenskem pravu – Sprememba ureditve pogojnega odpusta, ki je za to osebo neugodna“

1. *Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Sporazum o trgovini in sodelovanju z Združenim kraljestvom – Predaja obsojenih ali osumljenih oseb odreditvenim pravosodnim organom – Obveznost spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel – Zavrnitev izvršitve naloga za prijetje v primeru nevarnosti kršitve temeljne pravice – Pogoji – Neuporaba Listine o temeljnih pravicah v Združenem kraljestvu – Neobstoj vpliva (Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 51(1); Sporazum o trgovini in sodelovanju med EU in ESAE ter Združenim kraljestvom, členi 524(2) in od 600 do 604)*

(Glej točke 46, 49 in 51.)

2. *Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Sporazum o trgovini in sodelovanju z Združenim kraljestvom – Predaja obsojenih ali osumljenih oseb odreditvenim pravosodnim organom – Obveznost spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel – Zavrnitev izvršitve naloga za prijetje v primeru nevarnosti kršitve člena 49(1) Listine o temeljnih pravicah – Pogoji – Retroaktivna sprememba obsega zagrožene kazni – Resnična nevarnost strožje kazni od tiste, ki je bila prvotno zagrožena – Objektivni, zanesljivi, natančni in ustrezno posodobljeni podatki, ki dokazujejo obstoj take nevarnosti (Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 49(1); Sporazum o trgovini in sodelovanju med EU in ESAE ter Združenim kraljestvom, členi 3(1), 524(1) in (2), 602(2), 603(2), 604(c) in 613(2); Okvirni sklep Sveta 2002/584)*

(Glej točke od 70 do 82, od 84 do 91, 97, 98 in izrek.)

3. *Temeljne pravice – Listina o temeljnih pravicah – Načelo zakonitosti v kazenskem pravu – Določitev tako v Listini o temeljnih pravicah kot v Evropski konvenciji o človekovih pravicah –*

*Enaka vsebina in obseg – Raven varstva, zagotovljena z Listino, ki ne krši ravni varstva, zagotovljene z navedeno konvencijo
(Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 49(1))*

(Glej točko 92.)

Povzetek

Veliki senat Sodišča, pri katerem je Supreme Court (vrhovno sodišče, Irska) vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, je pojasnil obveznosti izvršitvenega pravosodnega organa, kadar se oseba, zoper katero je bil izdan nalog za prijetje na podlagi Sporazuma o trgovini in sodelovanju, sklenjenega z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska (v nadaljevanju: STS),¹ sklicuje na to, da bi bila lahko v primeru predaje Združenemu kraljestvu kršena ena od temeljnih pravic.

Okrožni sodnik Magistrates' Courts of Northern Ireland (magistratno sodišče Severne Irske, Združeno kraljestvo) je zoper MA izdal štiri naloge za prijetje zaradi kaznivih dejanj, povezanih s terorizmom, ki naj bi bila storjena julija 2020 in od katerih lahko nekatera upravičujejo izrek kazni dosmrtnega zapora.

Jeseni 2022 je High Court (višje sodišče, Irska) odredilo predajo MA Združenemu kraljestvu. MA je zoper to odločbo vložil pritožbo pri predložitvenem sodišču. Trdi, da njegova predaja Združenemu kraljestvu ni združljiva z načelom zakonitosti v kazenskem pravu, ki je določeno med drugim v členu 7 EKČP.²

Predložitveno sodišče pojasnjuje, da bo v primeru predaje in obsodbe MA v Združenem kraljestvu njegov morebitni pogojni odpust urejen z zakonodajo Združenega kraljestva, ki je bila sprejeta po domnevni storitvi zadevnih kaznivih dejanj. Pogojni odpust osebe, ki je bila obsojena za kazniva dejanja, kakršna so ta, katerih je osumljen MA, mora zdaj odobriti specializirani organ in se lahko izvede šele po tem, ko ta oseba prestane dve tretjini kazni. Drugače je bilo v prejšnji ureditvi, ki je določala samodejni pogojni odpust, potem ko je obsojena oseba prestala polovico kazni.

V tem okviru je predložitveno sodišče zlasti glede na jamstva, ki jih zagotavlja pravosodni sistem Združenega kraljestva v zvezi z uporabo EKČP, neobstoj dokaza o obstoju systemske pomanjkljivosti, ki bi kazala na verjetno in očitno kršitev pravic, zagotovljenih z EKČP, v primeru predaje MA ter možnost zadnjenavedenega, da zadevo predloži Evropskemu sodišču za človekove pravice, zavrnilo trditve MA, ki se nanašajo na nevarnost kršitve člena 7 EKČP.

Vendar se to sodišče sprašuje, ali je mogoče podobno ugotoviti v zvezi z nevarnostjo kršitve člena 49(1) Listine³, ki med drugim določa, da se ne sme izreči strožja kazen od tiste, ki jo je bilo mogoče izreči v času, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno. Poleg tega se sprašuje o pristojnosti izvršitvene države za odločanje o trditvah, ki se nanašajo na nezdružljivost določb o kaznih, ki se lahko uporabijo v odreditveni državi, s členom 49(1) Listine, kadar ta država ni dolžna spoštovati Listine in je Sodišče določilo visoke zahteve glede upoštevanja nevarnosti kršitve temeljnih pravic v odreditveni državi članici.

¹ Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (UL 2021, L 149, str. 10).

² Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisana v Rimu 4. novembra 1950 (v nadaljevanju: EKČP).

³ Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

Presoja Sodišča

Na prvem mestu, Sodišče je ugotovilo – potem ko je zavrnilo uporabo Okvirnega sklepa 2002/584⁴ za izvršitev nalogov za prijetje iz postopka v glavni stvari – da iz strukture naslova VII tretjega dela STS, ki se nanaša na sodelovanje v kazenskih zadevah, zlasti iz vloge členov od 600 do 604 istega sporazuma,⁵ izhaja, da lahko država članica izvršitev naloga za prijetje, ki ga je izdalo Združeno kraljestvo, zavrne le iz razlogov, ki izhajajo iz STS.

V tem okviru morajo države članice, kot je opozorjeno v členu 524(2) STS, spoštovati Listino, saj pomeni odločitev o predaji izvajanje prava Unije v smislu člena 51(1) Listine. Izvršitveni pravosodni organi držav članic so torej osebi, zoper katero je bil izdan nalog za prijetje na podlagi STS, dolžni zagotoviti spoštovanje temeljnih pravic, ki so med drugim priznane s členom 49(1) Listine, pri čemer v zvezi s tem ni mogoče upoštevati okoliščine, da se Listina za Združeno kraljestvo ne uporablja.

Na drugem mestu, Sodišče je poudarilo, da zahteve po izvedbi preučitve v dveh fazah, ki izhaja iz sodne prakse v zvezi z Okvirnim sklepom 2002/584,⁶ ni mogoče prenesti na STS. Poenostavljen in učinkovit sistem predaje, vzpostavljen s tem okvirnim sklepom, namreč temelji na načelu vzajemnega zaupanja, ki je posebej značilno za odnose med državami članicami in iz katerega izhaja domneva spoštovanja temeljnih pravic v odreditveni državi članici. Ni sicer izključeno, da se lahko z mednarodnim sporazumom vzpostavi visoka stopnja zaupanja med državami članicami in nekaterimi tretjimi državami, kot so nekatere države članice Evropskega gospodarskega prostora. Vendar tega preudarka ni mogoče razširiti na vse tretje države in, natančneje, na Združeno kraljestvo.

Najprej, s STS med Unijo in Združenim kraljestvom niso vzpostavljeni privilegirani odnosi, ki bi utemeljevali to visoko raven zaupanja. Predvsem Združeno kraljestvo ni del evropskega območja brez notranjih meja, katerega izgradnjo omogoča načelo vzajemnega zaupanja. Dalje, čeprav je iz STS razvidno, da sodelovanje med Združenim kraljestvom in državami članicami temelji na dolgotrajnem spoštovanju varstva temeljnih pravic in svoboščin posameznikov,⁷ to sodelovanje ni predstavljeno, kot da temelji na ohranitvi vzajemnega zaupanja med zadevnimi državami, ki je obstajalo pred izstopom Združenega kraljestva iz Unije 31. januarja 2020. Nazadnje, med določbami STS, ki se nanašajo na mehanizem predaje, in ustreznimi določbami Okvirnega sklepa 2002/584 obstajajo bistvene razlike.

Na tretjem mestu, Sodišče je v teh okoliščinah pojasnilo preizkus, ki ga mora opraviti izvršitveni pravosodni organ, kadar se zadevna oseba pred njim sklicuje na obstoj nevarnosti kršitve člena 49(1) Listine v primeru, da bi bila predana Združenemu kraljestvu. Poudarilo je, da obveznost spoštovanja temeljnih pravic temu izvršitvenemu pravosodnemu organu nalaga, da na podlagi primerne preizkusa konkretno ugotovi, ali je mogoče upravičeno domnevati, da je

⁴ Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6).

⁵ Ti členi se nanašajo zlasti na primere zavrnitve izvršitve naloga za prijetje, izdanega na podlagi STS, in na jamstva, ki jih mora v določenih primerih dati odreditvena država.

⁶ Kar zadeva izvršitev evropskega naloga za prijetje, izvršitveni pravosodni organ mora v okviru prve faze ugotoviti, ali obstajajo podatki, s katerimi se lahko dokaže obstoj resnične nevarnosti kršitve upoštevne temeljne pravice v odreditveni državi članici bodisi zaradi sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti bodisi zaradi pomanjkljivosti, ki natančneje zadevajo objektivno opredeljivo skupino oseb. V okviru druge faze mora ta organ konkretno in natančno preveriti, v kolikšnem obsegu lahko pomanjkljivosti, ugotovljene v prvi fazi, vplivajo na osebo, zoper katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, in ali glede na njen osebni položaj obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo ta oseba izpostavljena resnični nevarnosti kršitve upoštevne temeljne pravice v primeru predaje odreditveni državi članici.

⁷ Člen 524(1) STS.

navedena oseba izpostavljena resnični nevarnosti take kršitve. Zato mora izvršitveni pravosodni organ preučiti vse elemente, upoštevne za oceno predvidljivega položaja zahtevane osebe v primeru njene predaje Združenemu kraljestvu, kar pomeni, da je treba drugače kot pri zgoraj navedenem preizkusu v dveh fazah hkrati upoštevati tako splošna pravila in prakse v tej državi kot tudi posebnosti posamičnega položaja te osebe. Izvršitev naloga za prijetje, izdanega na podlagi STS, lahko zavrne le, če ima ob upoštevanju posamičnega položaja zahtevane osebe na voljo objektivne, zanesljive, natančne in ustrezno posodobljene podatke, na podlagi katerih lahko upravičeno domneva, da obstaja resnična nevarnost kršitve člena 49(1) Listine.

Poleg tega mora izvršitveni pravosodni organ, preden lahko zavrne izvršitev naloga za prijetje, v skladu z obveznostjo medsebojne pomoči v dobri veri, kot to določa člen 3(1) STS, odreditveni pravosodni organ predhodno zaprositi za informacije o pravilih prava odreditvene države in tem, kako bi se lahko uporabila za posamični položaj zahtevane osebe, ter po potrebi za dodatna jamstva za zavrnitev nevarnosti kršitve člena 49(1) Listine.

Nazadnje, Sodišče je v zvezi z obsegom zadnjenavedene določbe pojasnilo, da ukrep v zvezi z izvršitvijo kazni ni združljiv s to določbo le, če povzroči retroaktivno spremembo samega obsega kazni, zagrožene na datum storitve zadevnega kaznivega dejanja, zaradi česar bi bila naložena strožja kazen. To ne velja, če je ta ukrep omejen na zvišanje praga za upravičenost do pogojnega odpusta. Vendar je lahko drugače zlasti v primeru, da se z navedenim ukrepom v bistvu odpravi možnost pogojnega odpusta ali da je ta ukrep sestavni del celote ukrepov, ki privedejo do zaostritve bistva narave sprva zagrožene kazni.